

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Облік і аналіз ЗЕД

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

галузь знань: **29 «Міжнародні відносини»**

спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**

освітня програма **«Міжнародний бізнес»**

вид дисципліни: **обов'язкова**

факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 19 ” червня 2019 року, протокол №

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Легостаєва О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “ 19 ” червня 2019 року №

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

_____ Дерід І.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “ 19 ” червня 2019 року №

Голова методичної комісії _____

_____ Григорова-Беренда Л.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Облік і аналіз ЗЕД” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавра спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»** освітня програма «Міжнародний бізнес»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета дисципліни – надання студентам необхідних теоретичних знань з основ побудови, принципів, методів ведення бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни – забезпечення керівництва підприємства та інших користувачів достатньою і правдивою інформацією, необхідною для прийняття рішень; вивчення методів і технології обліку найпоширеніших фінансових і господарських операцій, що застосовуються в зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України із зарубіжними контрагентами; формування вміння документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
6-й	-й
Лекції	
30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
15 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
45 год.	год.
Індивідуальні завдання	
Контрольна робота 5годин із самостійної роботи	

1.6. Заплановані результати навчання:

- уміння складати бухгалтерську та оперативну звітність, обчислювати показники зовнішньоекономічної діяльності підприємства, організації та установи;
- уміння здійснювати контроль за раціональним формуванням та використанням централізованих та децентралізованих грошових фондів підприємства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
- здатність застосовувати знання та вміння для розв'язання якісних та кількісних задач при аналізі зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Особливості бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Предмет і об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності і порядок їх реєстрації. Види ЗЕД. Основні задачі обліку і принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні Організація управління ЗЕД на підприємстві. Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту) і його функції. Структура зовнішньоекономічного договору (контракту). Оформлення і реєстрація зовнішньоекономічних контрактів. Облік і аналіз виконання зовнішньоекономічних контрактів та первинні документи бухгалтерського обліку ЗЕД.

Тема 2. Облік валютних операцій.

Поняття валютних засобів і операцій з ними. Курсові різниці і їх відображення в бухгалтерському обліку. Рахунки в банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття, відображення операцій в бухгалтерському обліку. Операції з готівкою іноземною валютою та відображення їх в бухгалтерському обліку.

Тема 3. Облік розрахункових операцій

Загальні поняття про міжнародні розрахунки. Основні види та форми розрахунків по зовнішньоекономічних операціях. Розрахунок з платежем відразу і розрахунок в кредит. Вибір банку для розрахунків за зовнішньоекономічними операціями. Документальний характер міжнародних розрахунків (фінансові та комерційні документи). Форми міжнародних розрахунків та їх вибір (банківський переказ, документальне інкасо, документарний акредитив, розрахунки за відкритим рахунком, розрахунки з використанням чеків, векселів). Факторингові операції. Валютні ризики.

Тема 4. Загальні засади експортно-імпортової діяльності.

Загальна характеристика цін по експортно-імпортової операціях. Митне оформлення зовнішньоекономічних операцій. Митні процедури та порядок формування митної вартості. Документальне забезпечення експортно-імпортової операцій. Обмеження строків розрахунків за експортно-імпортової операціями.

Тема 5. Облік експортних операцій.

Сутність експортних операцій і задачі їх обліку. Особливості обліку експортних операцій товарів (робіт, послуг). Особливості відображення ПДВ і інших податків і зборів при експортних операціях. Облік авансів, отриманих від іноземних покупців.

Тема 6. Облік імпортової операцій.

Сутність імпортової операцій і задачі їх обліку. Особливості обліку імпорту товарів, робіт і послуг. Особливості нарахування і відображення ПДВ, митних платежів і інших зборів при імпортової операціях. Облік авансів, сплачених іноземному постачальникові.

імпортової діяльності.												
Тема 5. Облік експортних операцій.	8	3	1			4						
Тема 6. Облік імпортової діяльності.	8	3	1			4						
Тема 7. Облік зустрічної торгівлі та операцій з давальницькою сировиною	7	2	1			4						
Тема 8. Облік інших зовнішньоекономічних операцій	9	4	1			4						
Тема 9. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	8	2	2			4						
Тема 10. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності.	7	2	1			4						
Контрольна робота	5					5						
Усього годин	90	30	15			45						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Особливості бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності.	2
2.	Тема 2. Облік валютних операцій.	2
3.	Тема 3. Облік розрахункових операцій	2
4.	Тема 4. Загальні засади експортно-імпортової діяльності.	2
5.	Тема 5. Облік експортних операцій.	1
6.	Тема 6. Облік імпортової діяльності.	1
7.	Тема 7. Облік зустрічної торгівлі та операцій з давальницькою сировиною	1
8.	Тема 8. Облік інших зовнішньоекономічних операцій	1
9.	Тема 9. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності	2
10.	Тема 10. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності.	1
11.	Разом	15

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Особливості бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності. Скласти конспект, доповідь.	4
2.	Тема 2. Облік валютних операцій. Скласти конспект, доповідь.	4
3.	Тема 3. Облік розрахункових операцій. Скласти конспект, доповідь.	4
4.	Тема 4. Загальні засади експортно-імпоротної діяльності. Скласти конспект, доповідь.	4
5.	Тема 5. Облік експортних операцій. Скласти конспект, доповідь.	2
6.	Тема 6. Облік імпорتنих операцій. Скласти конспект, доповідь.	4
7.	Тема 7. Облік зустрічної торгівлі та операцій з давальницькою сировиною. Скласти конспект, доповідь.	4
8.	Тема 8. Облік інших зовнішньоекономічних операцій. Скласти конспект, доповідь.	4
9.	Тема 9. Звітність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Скласти конспект, доповідь.	4
10.	Тема 10. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Скласти конспект, доповідь.	4
11.	Контрольна робота	5
12.	Разом	45

6. Індивідуальні завдання

Контрольна робота передбачає 5 годин із складу самостійної роботи для підготовки. Контрольна робота передбачає завдання, що потребують розгорнутої відповіді, тестові завдання та задачі.

7. Методи контролю

Основні методи контролю знань студентів:

- усна перевірка (опитування, розв'язання завдань та вправ тощо) на практичних, враховуючи, що рівень підготовки студента відображає систематичність його самостійної роботи над курсом;
- тестова перевірка за темами дисципліни;
- практична перевірка - розв'язання задач, вправ;

Поточний контроль: загальна сума балів – 60, в тому числі – контрольна робота – 18 б.

Підсумковий контроль: письмовий екзамен – загальна сума балів – 40.

Критерії оцінювання знань студентів

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях (за п'ятибальною шкалою) встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;

- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв’язання задач, проведення розрахунків, при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

«5» балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також додаткової літератури.

«4» бали свідчать, що студент має тверді знання з дисципліни «Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності» в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій бухгалтерського обліку та аналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення практичних аспектів питання.

«3» бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі, в навчальних планах і програмах. Студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

«2-0» балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студента нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Критерії оцінки знань при розв’язанні задач.

«5» балів ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

«4» бали ставиться тоді, коли теоретичне обґрунтування зроблене, хід розв’язання вірний, але є помилка при арифметичних розрахунках.

«3» бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

«2-0» ставиться, коли студент зовсім не розв’язує задачі, або розв’язує її неправильно. Опис та розв’язок є повністю ідентичним опису і розв’язку задачі іншим студентом.

Критерії оцінки відповідей на тестові питання.

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

«5» балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

«4» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 70-89%.

«3» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 50 - 69%.

«2-0» виставляється, якщо правильні відповіді складають до 50%.

Критерії оцінки контрольні роботи

Контрольна робота містить практичну та теоретичну складові і включають: 1 проблемно-аналітичне завдання і 20 тестових запитань.

Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 20 балів, з них за завдання – 10 балів, за тести – 10 балів.

Оцінка “5” (відмінно) – 20-18 балів.

Оцінка “4” (добре) – 17-16 балів.

Оцінка “3” (задовільно) – 15-12 балів.

Оцінка “2” (незадовільно) – 11-0 балів.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота					Екзамен	Сума		
Теми							Контр. роб.	Разом
T1	T2	T3	T4	T5 - T10	20	60	40	100
4	4	4	4	4 -4				

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Базова

1. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей). Харків: ХНАМГ, 2016. – 235 с.
2. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 304 с.
3. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 606 с.

Допоміжна

4. Кавторєва Я., Піроженко О., Бойцова М. все про облік та організацію ЗЕД. – 3-тє вид., перероб. і доп. — Х.: Фактор, 2006. — 328 с.
5. Лукашова І.О. Бухгалтерський облік зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібник] / І.О. Лукашова, О.М. Головащенко.- Львів: Магнолія. - 2006, 2009 р. - 288 с

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – сторінка Верховної Ради України.
2. <http://www.kmu.gov.ua> – сторінка Кабінету Міністрів України.
3. <http://www.gdo.kiev.ua> - Офіційний вісник України
4. <http://pact.com.ua/incoterms.html> - Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати